

กลุ่ม (เข้า-บ่าย) ผู้ กลุ่มที่ 40 ชั้นปี ๕ ห้อง _____
รหัส 12010694 ชื่อ นาย กานต์พงษ์ รหัส 62010694 ชื่อ นาย กานต์.

วันเดือนปี 24 / 03 / 2020.

ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

การทดลองที่ 5 Diode: Characteristics and Application (rev.03)

วัตถุประสงค์

- เพื่อหาลักษณะสมบัติของไดโอด
- เพื่อหาความต้านทานขณะไบอสตรองและไบอสกัลบของไดโอด
- เพื่อศึกษาวงจรกำเนิดไฟฟ้ากระแสตรง

อุปกรณ์เพิ่มเติม

- ไม่มี

เว็บไซต์สำหรับ simulation

- <http://www.falstad.com/circuit/e-npn.html>

เต็ม 10 คะแนน

5.1 Diode checking with DMM

5.2 Diode Characteristic

5.3 Diode Clipping

5.4 Half wave rectifier

5.5 Full wave rectifier

เนื้องจาก การทดลองเป็นแบบ simulation บนเว็บ

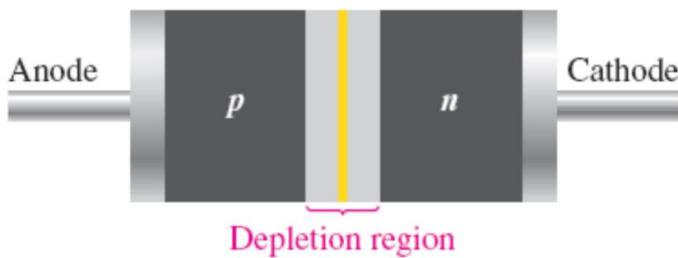
ดังนั้นให้นักศึกษาทุกคนตั้งใจทำ และพยายามทำความเข้าใจ

กลุ่ม (เข้า-บ่าย) ๖๕๔ กลุ่มที่ ๔๐ ชั้นปี ๕ ห้อง _____
รหัส ๖๒๐๑๐๖๙๔ ชื่อ นาย กานต์พงษ์

วันเดือนปี ๒๔/๐๓/๒๐๒๐
รหัส ๖๒๐๑๐๖๙๔ ชื่อ นาย กานต์พงษ์

ทดสอบ

ไอโอดเป็นอุปกรณ์ที่ทำจากสารกึ่งตัวนำ p-n สามารถควบคุมให้กระแสไฟฟ้าจากภายนอกไหลผ่านตัวมันได้ทิศทางเดียว ได้โดยชนิดสารกึ่งตัวนำ มักจะใช้ผลึกสารกึ่งตัวนำจำพวกซิลิกอนที่ไม่บริสุทธิ์โดยการทำการเจือสาร (Dope) ให้เกิดสารกึ่งตัวนำสองชนิดโดยชนิดแรกมีประจุลบคืออิเล็กตรอนมากกว่าโอลิจิเมตเรียกว่า “สารกึ่งตัวนำชนิด n (n-type semiconductor)” ส่วนอีกชนิดหนึ่งนั้นจะมีประจุบวกหรือโอลิจิเมตมากกว่าอิเล็กตรอนเรียกว่า “สารกึ่งตัวนำชนิด p (p-type semiconductor)” ดังนี้ได้อดจึงมีข้อ 2 ข้อ คือ แອโนด (Anode ; A) ซึ่งต่ออยู่กับสารกึ่งตัวนำชนิด p และ แคทโอด (Cathode ; K) ซึ่งต่ออยู่กับสารกึ่งตัวนำชนิด n โดยมีโครงสร้างและสัญลักษณ์ดังรูปที่ 1 (a) และ (b) ตามลำดับ

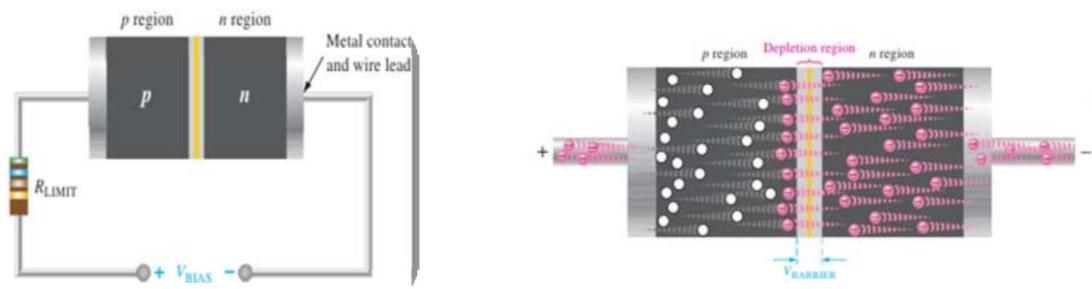
(a) Basic structure

(b) Symbol

การไบอัล (BIAS)

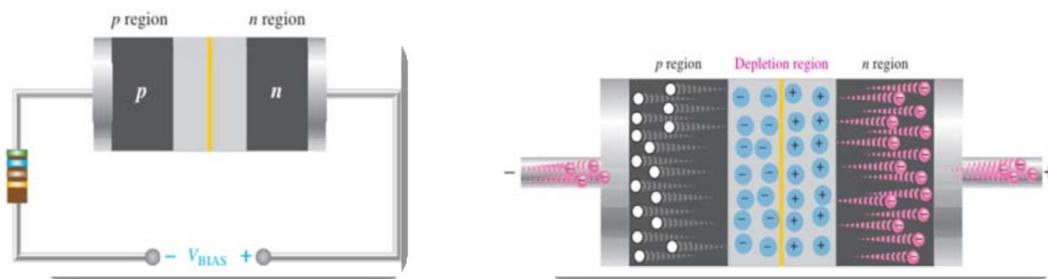
การไบอัลเป็นการป้อนแรงดันไฟฟ้าให้กับอุปกรณ์เพื่อให้ทำงานตามที่ผู้ออกแบบต้องการ โดยการไบอัลจะต่อ p-n เป็นการป้อนสนามไฟฟ้าภายนอกให้แก่รอยต่อ ซึ่งมีผลต่อบริเวณปลดพาราห์ ซึ่งสามารถทำได้สองแบบ คือ การไบอัลตรง (Forward Bias) และการไบอัลกลับ (Reverse Bias)

การไบอัลตรงแก่รอยต่อ p-n โดยการป้อนศักย์ไฟฟ้าบวกแก่สารกึ่งตัวนำ p-type และการป้อนศักย์ลบให้กับสารกึ่งตัวนำ n-type ซึ่งจะผลักให้พาราห์ข้ามมากเข้าหารอยต่อ ทำให้บริเวณปลดพาราห์แอบลง หากศักย์ไฟฟ้าที่ป้อนนั้นมีค่าสูงกว่ากำแพงศักย์ไฟฟ้าภายนอรอยต่อ ก็จะเกิดกระแสไฟฟ้าไหลผ่านรอยต่อได้ ซึ่งศักย์ไฟฟ้าที่ร้อยต่อของรอยต่อ p-n ที่สร้างจาก Ge มีค่าประมาณ 0.3 V และ Si จะมีค่าประมาณ 0.7 V ที่ 25 องศาเซลเซียส

กลุ่ม (เข้า-บ่าย) ๖๕๔ กลุ่มที่ ๔๐ ชั้นปี ๕ ห้อง _____
รหัส ๑๒๐๑๐๖๙๔ ชื่อ นาย กานต์พงษ์

วันเดือนปี ๒๔/๐๓/๒๐๒๐.
รหัส ๖๒๐๑๐๖๙๔ ชื่อ นาย กานต์พงษ์.

การໄบอสกัลบแกรอยต่อ p-n โดยป้อนศักยบวกแก่สารกึ่งตัวนำ n-type และศักยลบใหกับสารกึ่งตัวนำ p-type ซึ่งจะดึงดูดให้พาหะข้างมากเข้าหาศักยไฟฟ้าที่ป้อน จึงทำให้บริเวณปลดพากว้างยิ่งขึ้น อนึ่งการໄบอสกัลบนี้ไม่ขัดขวางการเคลื่อนที่ของพาหะข้างน้อย

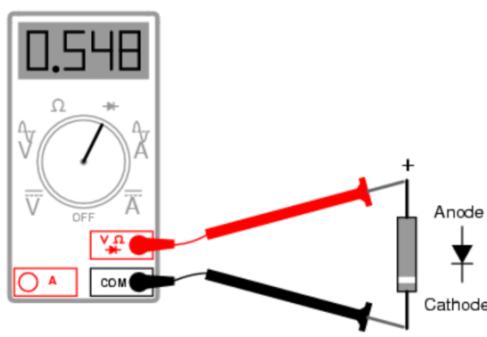
การทดลองที่ 5.1 การทดลองวัดค่าของไดโอดด้วย DMM

- ทำการวัดค่าไดโอดโดยปรับ DMM (Digital Multi Meter) ไปยังย่านวัดไดโอด ตามรูปที่ 1

รูปที่ 1 แสดงย่างการวัดไดโอด

- ทำการต่อดิจิตอลมัลติมิเตอร์ (DMM) เข้ากับไดโอดตามรูปที่ 2

รูปที่ 2 การวัดไดโอดโดยใชดิจิตอลมัลติมิเตอร์

กลุ่ม (เข้า-บ่าย) ๔๕ กลุ่มที่ ๔๐ ชั้นปี ๑ ห้อง _____ วันเดือนปี ๒๔ / ๐๓ / ๒๐๒๐.
 รหัส ๖๒๐๑๐๖๙๔ ชื่อ นาย ก๊ะพพก รหัส ๖๒๐๑๐๖๙๔ ชื่อ นาย ก๊ะก๊ะ.

- 3) ทำการบันทึกผลค่าที่วัดได้จากรูปที่ 2 โดยที่สายวัดสีแดงวัดที่ข้ออาโนดและสายสีดำวัดที่ข้อคาก็อต (Forward bias)
 ถ้าหน้าจอของ DMM ขึ้นดังรูปที่ 1 ให้บันทึกเป็น over range
 4) ทำการบันทึกผลค่าที่วัดได้จากรูปที่ 2 โดยที่สายวัดสีแดงวัดที่ข้อคาก็อตและสายสีดำวัดที่ข้ออาโนด (Reverse bias)
 ผลการทดลองวัดค่าของไดโอดจากข้อ 1) ถึงข้อ 4) ได้ผลดังตารางด้านล่างนี้

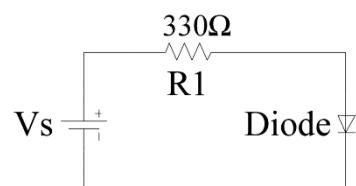
NO.	Diode	Reverse Bias	Forward Bias
1	1N4001 #1	over range	575 mV
2	1N4001 #2	over range	595 mV
3	1N4001 #3	over range	594 mV
4	1N4001 #4	over range	597 mV

- ถ้าเรารวดได้โอด แล้วพบว่า มีความต้านทานน้อยทั้ง Forward และ Reverse แสดงว่า ..... short circuit
 ➤ ถ้าเรารวดได้โอด แล้วพบว่า มีความต้านทานมากทั้ง Forward และ Reverse แสดงว่า ..... open circuit.

การทดลองที่ 5.2 การทดลองตรวจสอบคุณสมบัติของไดโอด

ขั้นตอนการทดลอง

- ต่อวงจรตามรูปด้านขวามือใน simulation
- วัดค่า Resister R_1
ค่าที่ได้คือ 330 Ω
- ใช้มิเตอร์วัดโวลต์เจลที่ต่อกรรร่อมไดโอด ปรับ V_s ให้ได้ V_{Diode} ตามตาราง
- ใช้มิเตอร์วัด Voltage ที่ต่อกรรร่อม R_1 บันทึกผล และคำนวณกระแส

No	V_{Diode}	V_s (Volt)	V_{R1} (Volt)	$i = V_{R1}/R_1$ (mA.)
1	0.45 V	0.8 V	0.34 V	1.1 mA
2	0.50 V	1.4 V	0.90 V	2.7 mA
3	0.55 V	2.9 V	2.35 V	7.1 mA
4	0.60 V	6.8 V	6.20 V	19.0 mA
5	0.65 V	16.9 V	16.25 V	49.0 mA
6	0.70 V	44.0 V	43.29 V	131 mA
7	0.75 V	113.0 V	112.25 V	340 mA

กลุ่ม (เข้า-บ่าย) น้ำ กลุ่มที่ 40 ชั้นปี ๕ ห้อง _____
 รหัส 12010694 ชื่อ นาย กานต์พงษ์

วันเดือนปี 24 / 03 / 2020.

รหัส 12010694 ชื่อ นาย กานต์พงษ์.

- 5) นักศึกษาคิดว่าเราตั้งค่า $V_s = 20 \text{ V}$. และเรานำหัวแร้งมาจ่อใกล้ๆ ไดโอด (เพิ่มอุณหภูมิให้ไดโอด) นักศึกษาคิดว่าโวลต์จอล์ทกครองมไดโอดจะเป็นอย่างไร เพราะเหตุใด

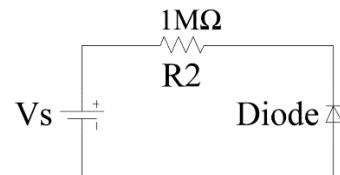
V คงดี. แต่กระแสงอาจไม่คงที่เนื่องจาก การเพิ่มอุณหภูมิจะทำให้เกิด electron-hole pair มากกว่า barrier potential เท่านั้น กรณีนี้ กรณีจะไม่คงที่.

- 6) วัดค่า Resistor $1\text{M}\Omega$

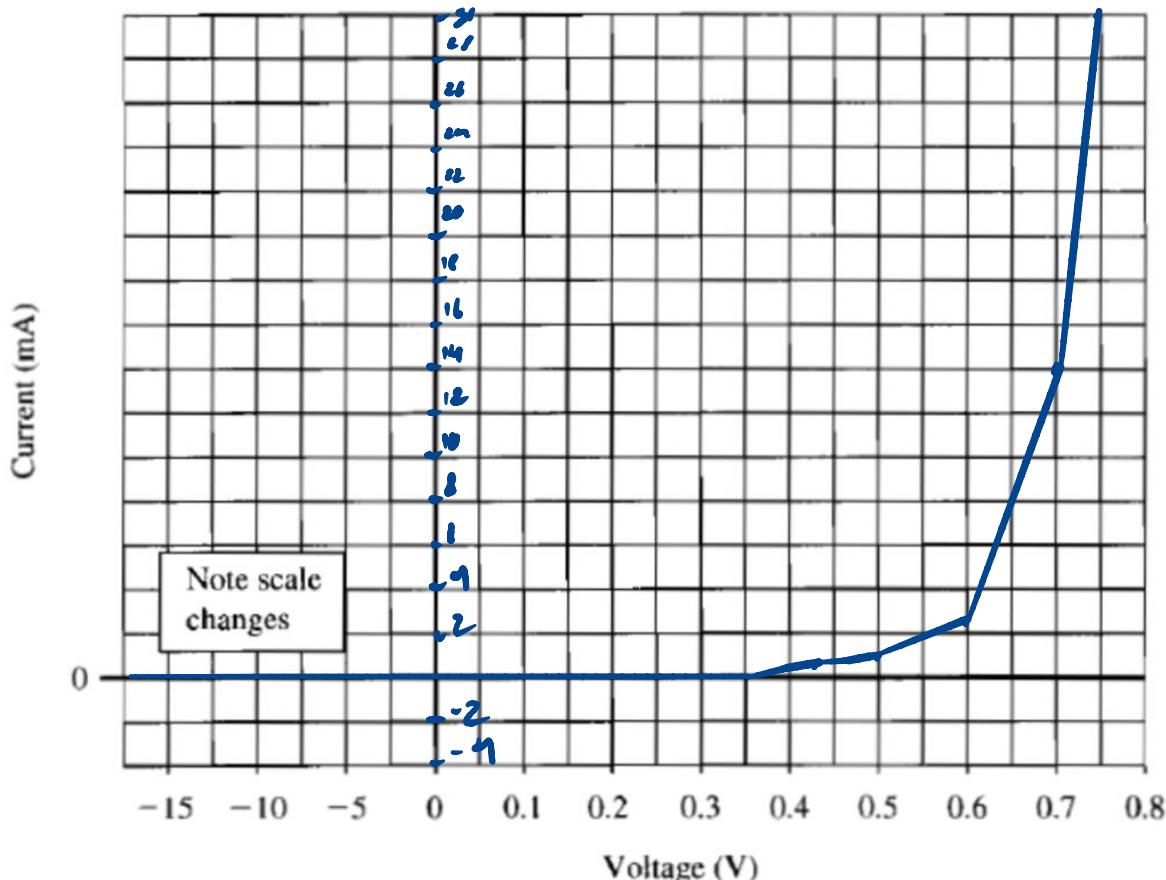
ค่าที่วัดได้คือ 1M Ω

- 7) ต่อวงจรตามรูป ปรับค่า V_s ให้ได้ Voltage ตกคร่อม R_2 ดังตาราง

V_{R2} (measured)	V_{REV} (measured)	I_{REV} (measured)
5.0 V.	405 V	5.178 mA
10.0 V	410 V	10.16 mA
15.0 V.	415 V	15.15 mA

- 8) นำข้อมูลที่ได้มาพล็อตกราฟ

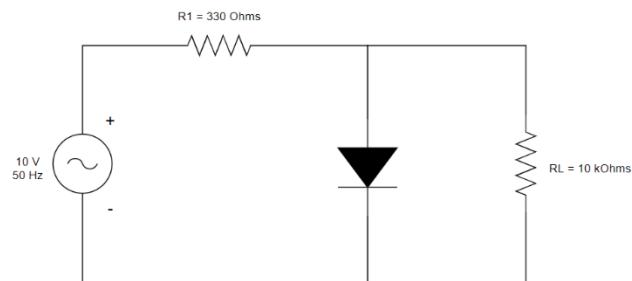
กลุ่ม (เข้า-บ่าย) เข้า กลุ่มที่ 40, ชั้นปี ๑ ห้อง _____
รหัส 12010184 ชื่อ นาย กานต์พงษ์

วันเดือนปี ๒๔ / ๐๓ / ๒๐๒๐
อ นาง ภานุ

การทดลองที่ 5.3 การทดลองวงจรตัดรูปคลื่น (Diode Clipping)

ขั้นตอนการทดลอง

- ต่อวงจรใน simulation ดังรูป
ตั้งค่า sine wave ให้ได้ $V_{max} = 10 \text{ V}$ 50 Hz .
ตั้งค่า R_1 ให้มีค่า 330Ω และ RL ให้มีค่า $10 \text{ k}\Omega$
  - คลิกขวาที่ RL แล้วเลือก View in Scope
จะเห็นค่าต่างๆ และว่าดูรูปสัญญาณที่ได้

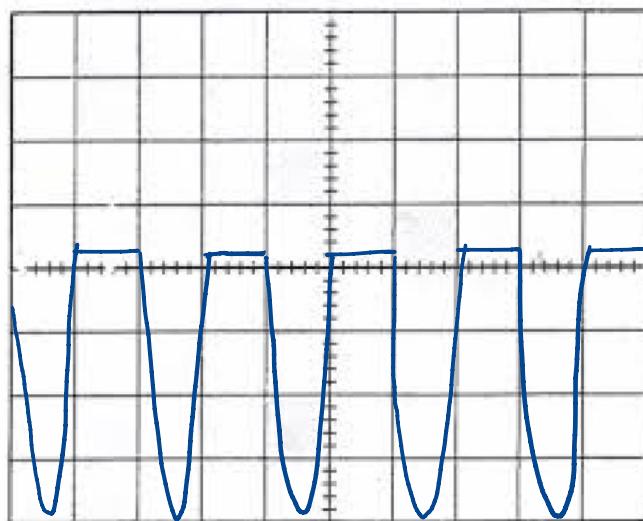

Scope = ... 5 ..... V / div

Timebase = 10m s / div

$$V_{max} = \dots \text{Volts.}$$

$$V_{min} = -9.12 \text{ V}$$

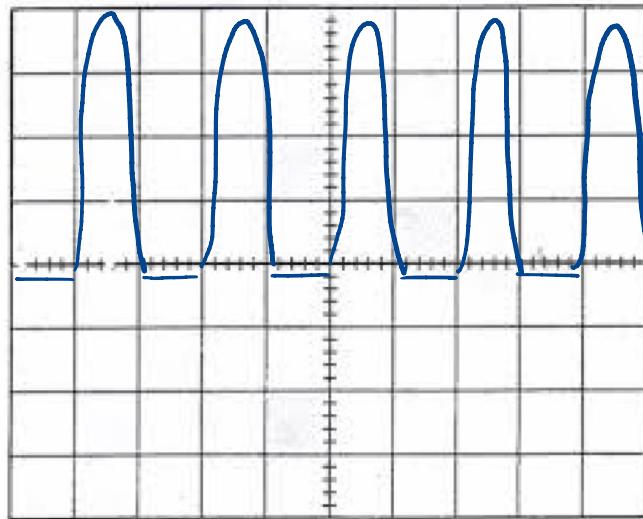
- 3) จัดว่างจรข้อที่ 1) ให้ทดลองกลับด้านของ Diode จากนั้นที่ Scope ของ RL ระบบค่าต่างๆ และวัดรูปสัญญาณที่ได้

Scope = ... V / div

Timebase = ... s / div

$$V_{max} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ Volts.}$$

$$V_{min} = -121.02 \text{ mV}$$

- 4) จากการทดลอง จะเห็นว่าเมื่อเป็น Forward Bias ค่า Voltage ที่ต่อกลาง RL ที่ได้จะไม่เป็น 0 เพราะเหตุใด

ດករកនៅលើបាន A/C និងទី +, - ស្រឡាញ + និងតុលាបីទី 0 ត្រូវ
និងទី 0 - និងទី 0 ដូចសារ - ត្រូវការតម្លៃ R oh ឬ រាជីនុល់
short circuit. (ជីវិនិគរណី R ឬ h នៅលើ)

กลุ่ม (เข้า-บ่าย) บุญ กลุ่มที่ 40 ชั้นปี ๖ ห้อง _____
รหัส 12010694 ชื่อ นาย ก้าวหน้า

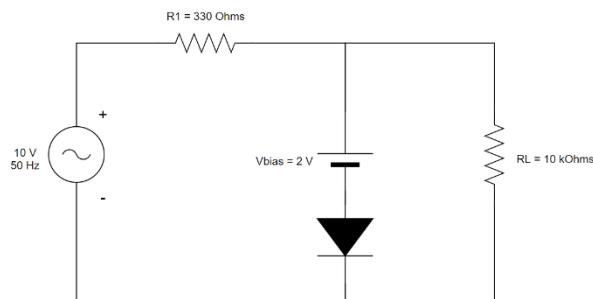
วันเดือนปี 24 / 03 / 2020.
รหัส 62010694 ชื่อ นาย ก้าวหน้า.

- 5) จากวงจรข้อที่ 3) ให้ต่อ Bias เพิ่มที่ Diode ตามรูป

ตั้งค่าให้ $V_{Bias} = 2 \text{ V}$

- 6) ที่ Scope ของ RL

ระบุค่าต่างๆ และวัดรูปสัญญาณที่ได้

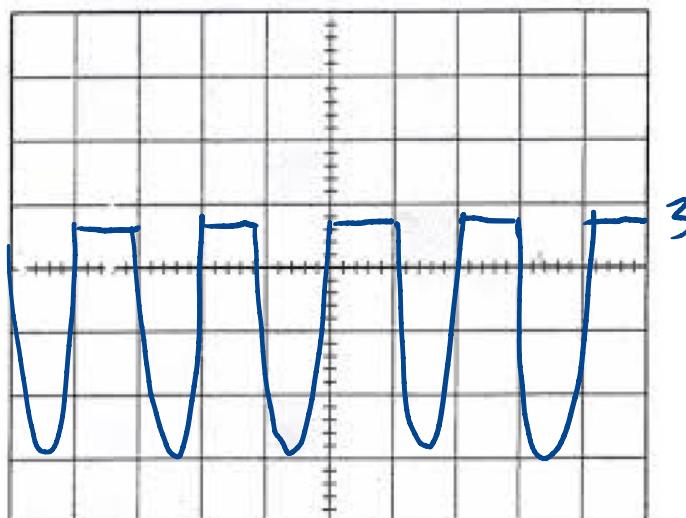

Scope = 5 V / div

Timebase = 10m s / div

$V_{max} = 2.72$ Volts.

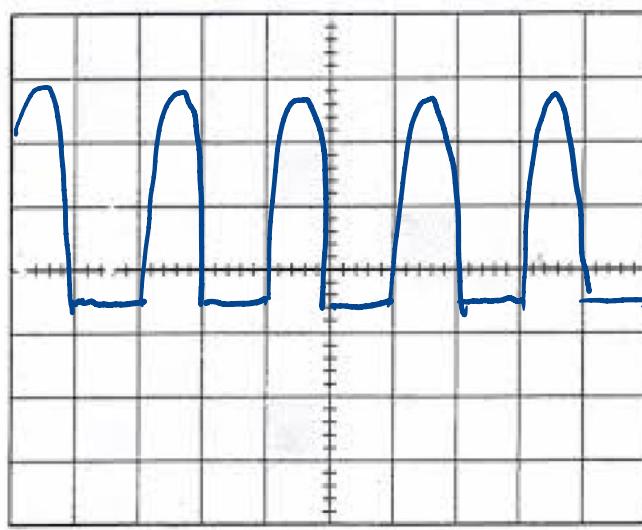
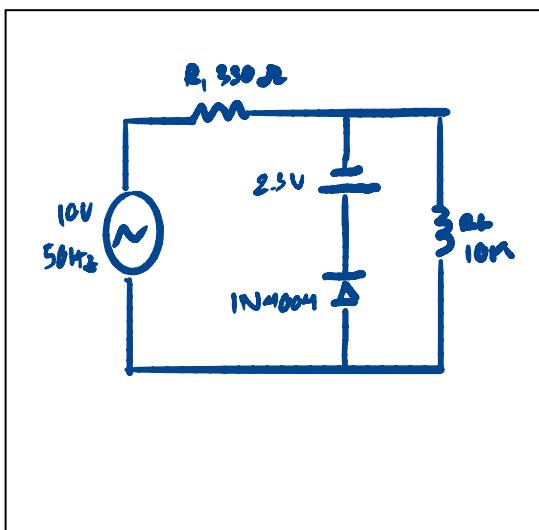
$V_{min} = -9.68$ Volts.

- 7) จากข้อที่ 6) เหตุใดจึงกราฟจึงเป็นเช่นนี้ จงอธิบาย

ในวงจร Reverse Bias ไม่มี I ไหลผ่าน Diode ทำให้ V_{RL} มีส่วนหนึ่งเป็น negative cycle สำหรับ Forward bias ที่ $V_s < V_{Bias} + V_{barrier}$ จะมีไม่มี I ไหลผ่าน Diode ทำให้ V_{RL} มีส่วนเป็น positive cycle ดังรูปแบบนี้ หรือ $I_{Diode} = V_{Bias} + V_{barrier}$ ทำให้ V_{RL} เป็นแบบนี้.

- 8) ถ้าหากต้องการกราฟถูก Clipping ในฝั่งทางด้านลบ โดยมี Voltage หลังถูก Clipping แล้วเป็น -3 V และได้กราฟ Sine Wave เต็มรูปทางด้านบวก จะต้องต่อวงจรอย่างไร ระบุค่าต่างๆ ให้สมบูรณ์ ให้วัดภาพวงจรและผลลัพธ์ที่ได้

กลุ่ม (เข้า-บ่าย) เนื้า กลุ่มที่ 40 ชั้นปี ๖ ห้อง _____
รหัส 12010694 ชื่อ นาย กานต์พงษ์

วันเดือนปี 24 / 03 / 2020.

รหัส 62010694 ชื่อ นาย กานต์.

การทดลองที่ 5.4 การทดลองวิเคราะห์เรียงกระแสแบบครึ่งคลื่น (Half-Wave Rectifier)

ขั้นตอนการทดลอง

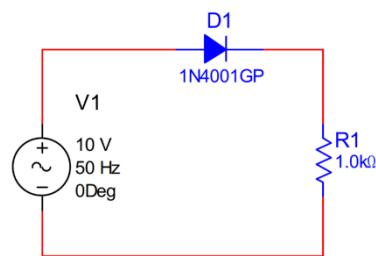
9) ต่อวงจรใน simulation ดังรูป

ตั้งค่า sine wave ให้ได้ 10 Vpp 50 Hz.

และตั้งค่า R1 ให้มีค่า 1.0 kΩ

10) คลิกขวาที่ Sine wave generator และเลือก View in Scope

ระบุค่าต่างๆ และวัดรูปสัญญาณที่ได้

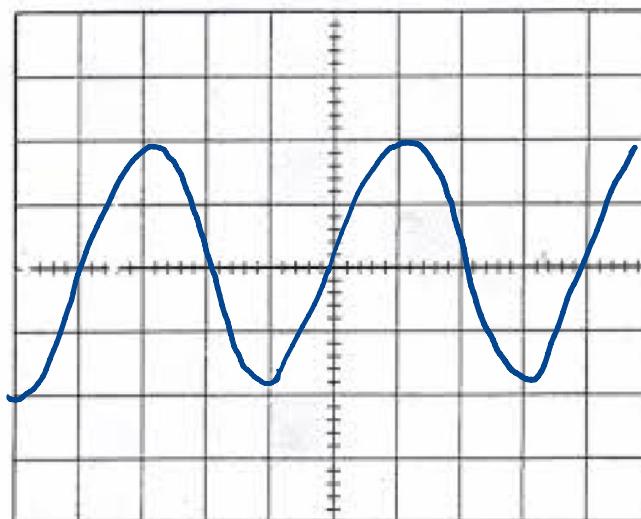
Scope = ... 5 V / div

Timebase = ... 10m s / div

Vmax = ... Volts.

Vmin = ... Volts.

Frequency = ... Hz.

11) คลิกขวาที่ D1 และเลือก View in Scope

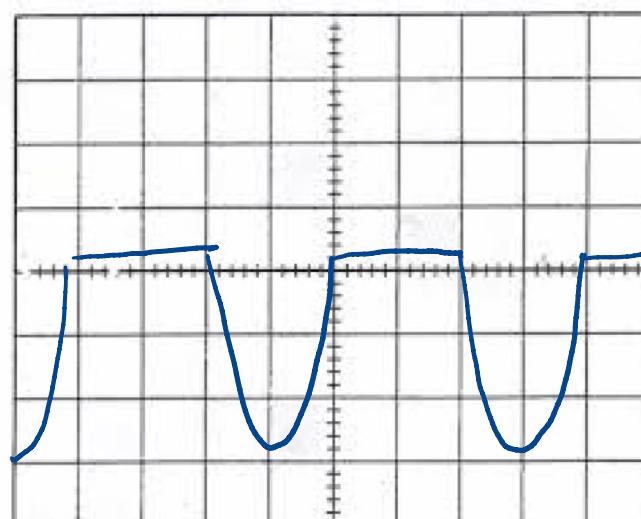
ระบุค่าต่างๆ และวัดรูปสัญญาณที่ได้

Scope = ... 5 V / div

Timebase = ... 5m s / div

Vmax = ... Volts.

Vmin = ... Volts.

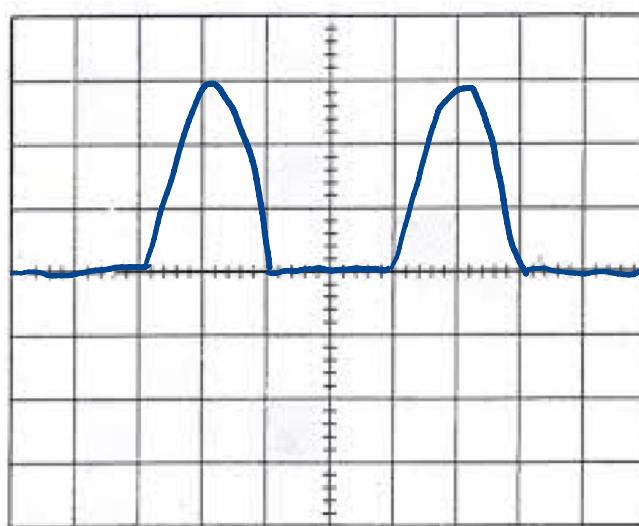
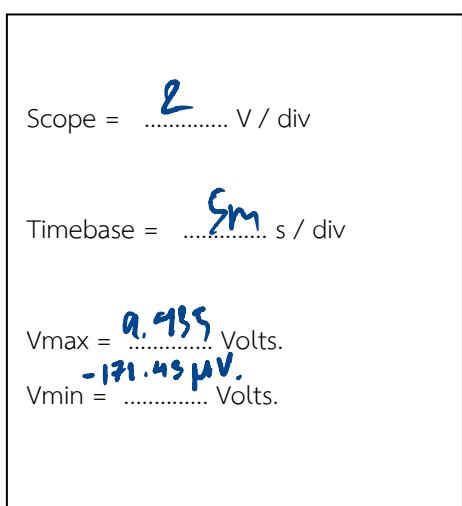

กลุ่ม (เข้า-บ่าย) ๖๕๗ กลุ่มที่ ๔๐ ชั้นปี ๕ ห้อง _____
รหัส ๖๒๐๑๐๖๙๔ ชื่อ นาย กานต์พงษ์

วันเดือนปี ๒๔ / ๐๓ / ๒๐๒๐.
รหัส ๖๒๐๑๐๖๙๔ ชื่อ นาย กานต์พงษ์.

12) คลิกขวาที่ R1 แล้วเลือก View in Scope

ระบุค่าต่างๆ และวาดรูปสัญญาณที่ได้

กลุ่ม (เข้า-บ่าย) หน้า กลุ่มที่ 40 ชั้นปี ๕ ห้อง _____
รหัส 12010694 ชื่อ นาย กานต์พงษ์

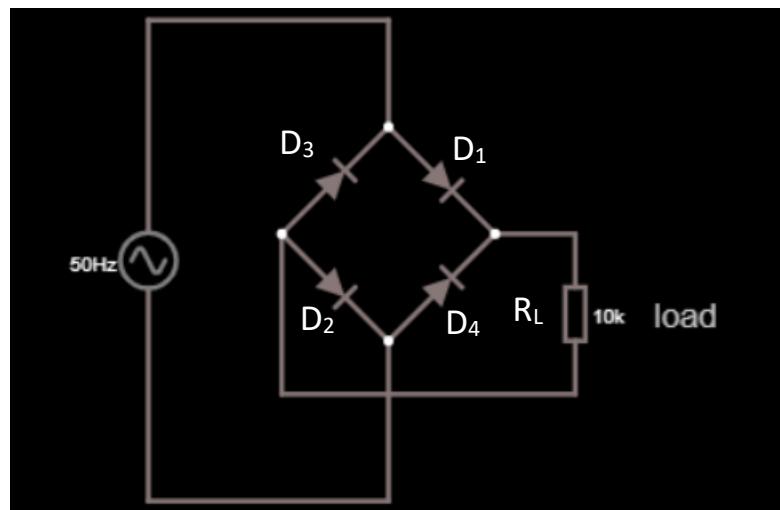
วันเดือนปี 24 / 03 / 2020.

รหัส 62010694 ชื่อ นาย กานต์พงษ์.

การทดลองที่ 5.5 การทดลองวิเคราะห์เรียงกระแสแบบเต็มคลื่น (Full-Wave Rectifier)

ขั้นตอนการทดลอง

- 1) ที่แคนบเมนู ให้เลือก Circuits >> Diodes >> Full-Wave Rectifier
- 2) ตั้งค่า Sine Wave Generator ให้มีค่า Voltage, Frequency เหมือนกับไฟฟ้ากระแสสลับในประเทศไทย
และตั้งค่า R_{load} เป็น 10 kΩ

- 3) คลิกขวาที่ Sine wave generator และเลือก View in Scope

ระบุค่าต่างๆ และวัดรูปสัญญาณที่ได้

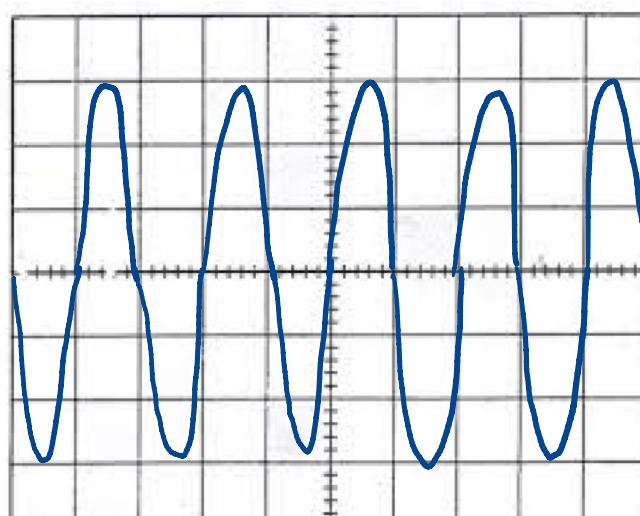
Scope = 100 V / div

Timebase = 10m s / div

Vmax = 311 Volts.

Vmin = -309.6 Volts.

Frequency = 50 Hz.

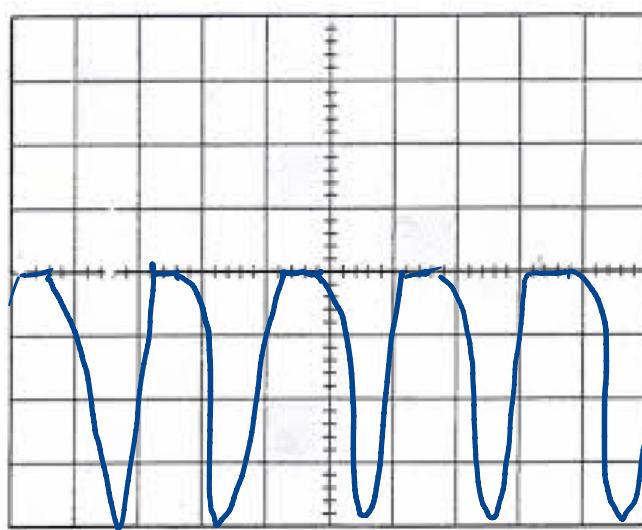
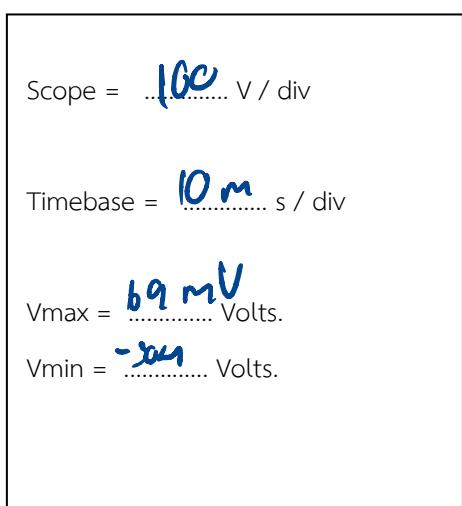

กลุ่ม (เข้า-บ่าย) ๖๕๗ กลุ่มที่ ๔๐ ชั้นปี ๕ ห้อง _____
รหัส ๖๒๐๑๐๖๙๔ ชื่อ นาย กานต์พงษ์

วันเดือนปี ๒๔/๐๓/๒๐๒๐.
รหัส ๖๒๐๑๐๖๙๔ ชื่อ นาย กานต์พงษ์.

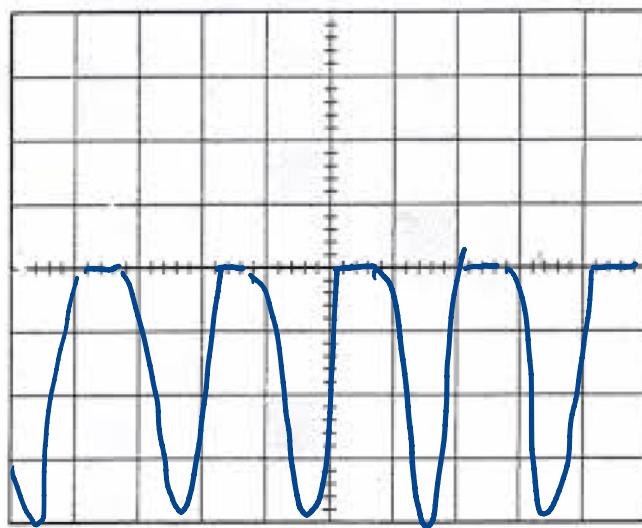
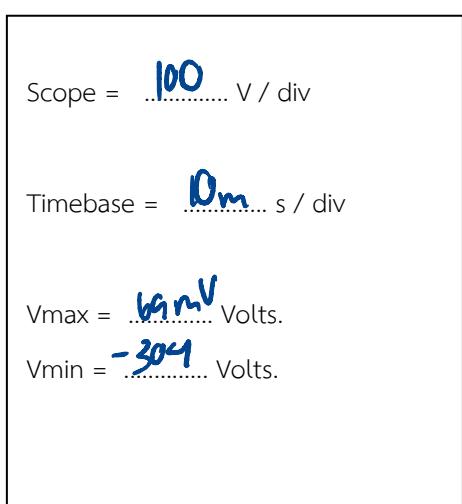
4) คลิกขวาที่ D3 แล้วเลือก View in Scope

ระบุค่าต่างๆ และวัดรูปสัญญาณที่ได้

5) คลิกขวาที่ D2 แล้วเลือก View in Scope

ระบุค่าต่างๆ และวัดรูปสัญญาณที่ได้

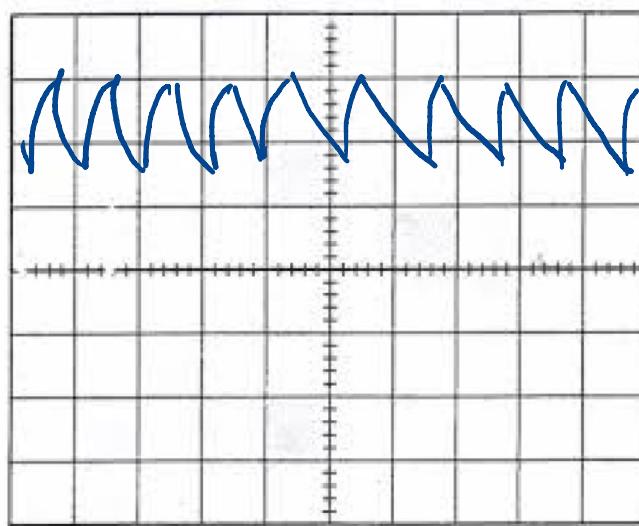
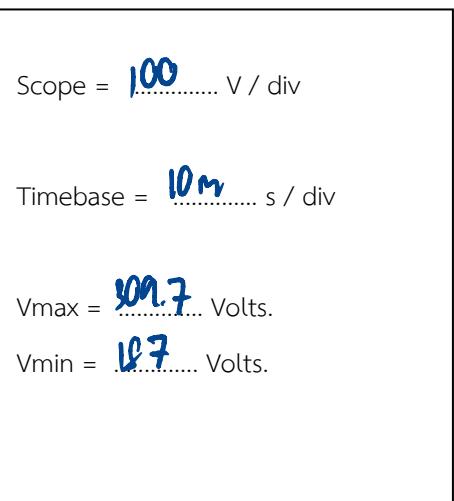

กลุ่ม (เข้า-บ่าย) 1 ชั่ว กลุ่มที่ 40 ชั้นปี ๖ ห้อง _____
รหัส 12010694 ชื่อ นาย กานต์พงษ์

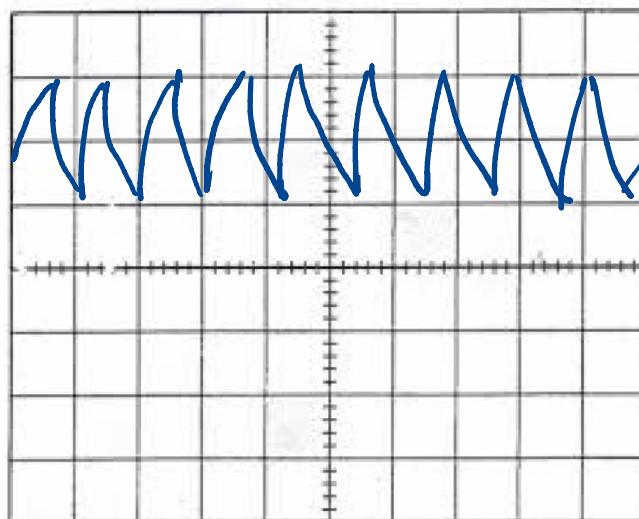
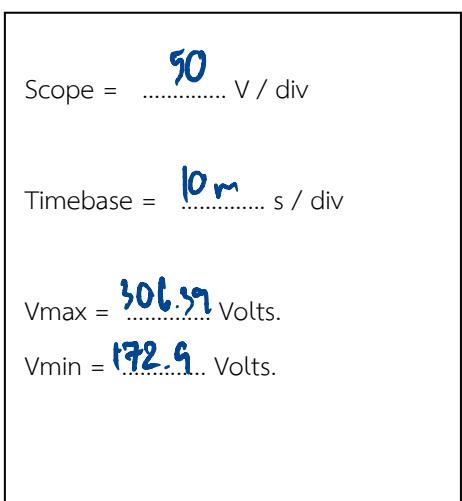
วันเดือนปี 24 / 03 / 2020.
รหัส 62010694 ชื่อ นาย กานต์พงษ์.

6) คลิกขวาที่ R_L และเลือก View in Scope

ระบุค่าต่างๆ และวัดรูปสัญญาณที่ได้

7) นำค่าปารามิเตอร์ 1 μF ต่อขนานกับ R_L โดยให้ขั้วบวกของค่าปารามิเตอร์ต่อกับจุด V+ และ ขั้วลบ ต่อกับ Ground ที่ Probe ของ R_L ระบุค่าต่างๆ และวัดรูปสัญญาณที่ได้

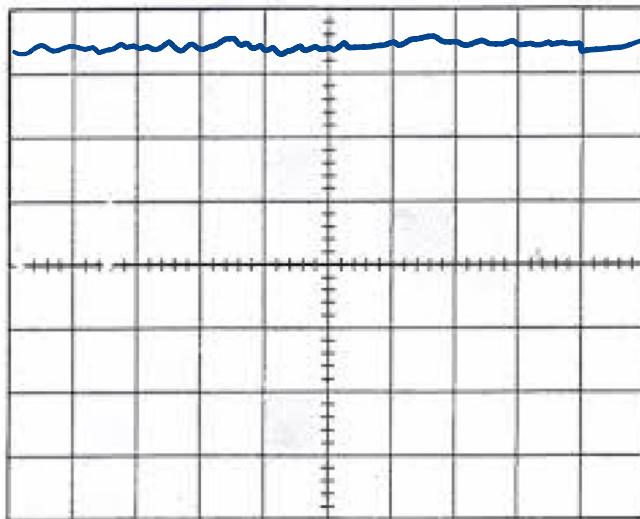

กลุ่ม (เข้า-บ่าย) ๔๗ กลุ่มที่ ๔๐ ชั้นปี ๖ ห้อง _____
รหัส ๖๒๐๑๐๖๙๔ ชื่อ นาย ก่อพงษ์

วันเดือนปี ๒๔ / ๐๓ / ๒๐๒๐.

- 8) นำคาปaciเตอร์ $100 \mu\text{F}$ ต่อแทน $1 \mu\text{F}$ ขนาดกับ R_L โดยให้ข้อบ่งชี้ของคาปaciเตอร์ต่อ กับจุด $V+$ และ ข้อบ่งชี้ กับ Ground ที่ Probe ของ R_L ระบุค่าต่างๆ และวัดรูปสัญญาณที่ได้

Scope = <u>50</u> V / div
Timebase = <u>10m</u> s / div
Vmax = <u>309.6</u> Volts.
Vmin = <u>508</u> Volts.

กลุ่ม (เข้า-บ่าย) ๖๗ กลุ่มที่ ๔๐ ชั้นปี ๕ ห้อง _____
รหัส ๖๒๐๑๐๖๙๔ ชื่อ นาย กานต์พงษ์

วันเดือนปี ๒๔ / ๐๓ / ๒๐๒๐.
รหัส ๖๒๐๑๐๖๙๔ ชื่อ นาย กานต์.

1N4001 - 1N4007

Features

- Low forward voltage drop.
- High surge current capability.

General Purpose Rectifiers

Absolute Maximum Ratings*

$T_A = 25^\circ\text{C}$ unless otherwise noted

Symbol	Parameter	Value							Units
		4001	4002	4003	4004	4005	4006	4007	
V_{RRM}	Peak Repetitive Reverse Voltage	50	100	200	400	600	800	1000	V
$I_{F(AV)}$	Average Rectified Forward Current, .375 * lead length @ $T_A = 75^\circ\text{C}$				1.0				A
I_{FSM}	Non-repetitive Peak Forward Surge Current 8.3 ms Single Half-Sine-Wave				30				A
T_{SJ}	Storage Temperature Range				-55 to +175				$^\circ\text{C}$
T_J	Operating Junction Temperature				-55 to +175				$^\circ\text{C}$

* These ratings are limiting values above which the serviceability of any semiconductor device may be impaired.

Thermal Characteristics

Symbol	Parameter	Value	Units
P_D	Power Dissipation	3.0	W
R_{JA}	Thermal Resistance, Junction to Ambient	50	$^\circ\text{C}/\text{W}$

Electrical Characteristics

$T_A = 25^\circ\text{C}$ unless otherwise noted

Symbol	Parameter	Device							Units
		4001	4002	4003	4004	4005	4006	4007	
V_F	Forward Voltage @ 1.0 A				1.1				V
I_T	Maximum Full Load Reverse Current, Full Cycle $T_A = 75^\circ\text{C}$				30				μA
I_R	Reverse Current @ rated V_R $T_A = 25^\circ\text{C}$ $T_A = 100^\circ\text{C}$				5.0				μA
C_T	Total Capacitance $V_R = 4.0 \text{ V}, f = 1.0 \text{ MHz}$				500				pF
					15				

กลุ่ม (เข้า-บ่าย) ๖๗ กลุ่มที่ ๔๐ ชั้นปี ๑ ห้อง _____
รหัส ๖๒๐๑๐๖๙๔ ชื่อ นาย กานต์พงษ์

วันเดือนปี ๒๔ / ๐๓ / ๒๐๒๐.
รหัส ๖๒๐๑๐๖๙๔ ชื่อ นาย กานต์.

